

PLA DE CIVISME DE SANT BOI DE LLOBREGAT

PROGRAMA D'ACCIÓ DE MESURA ALTERNATIVA EDUCATIVA A LA SANCIÓ ADMINISTRATIVA

(Índex)

- Presentació
- Justificació jurídica
- Justificació social
- Objectius
- Justificació organitzativa
 - Instrucció general del sistema de prestació substitutiva a les infraccions de l'Ordenança municipal de civisme i convivència ciutadana.

Presentació

El Pla d'acció per al civisme de Sant Boi de Llobregat dins l'eix d'actuació: Aplicació de l'Ordenança municipal de civisme i convivència ciutadana, té dos objectius clau:

- **Proposar, ordenar i valorar diferents intervencions, que reforcin l'Ordenança, com a instrument per a la resolució de conflictes sobre la base de la mediació social i comunitària.**

(Capítol III) Rebuig de la violència i suport a iniciatives de resolució de conflictes ciutadans.

- **Donar resposta i aplicar l'article 40. Solució extrajudicial de conflictes que recull la nova Ordenança municipal aprovada el 15 de maig de 2006, que regula la solució extrajudicial de conflictes: "Els òrgans i serveis municipals resten facultats per a la implantació, dins de l'àmbit de les seves competències, de mecanismes públics de solució de conflictes mitjançant la conciliació, la transacció, la mediació o l'arbitratge, que en cap cas no podran donar lloc a solucions contràries a l'ordenament jurídic".**

El marc de referència del Pla de civisme ha estat el marc legislatiu i les diferents adhesions i el compromís de l'Ajuntament per fer un reconeixement decisiu dels drets de les persones i la voluntat de desenvolupar un model de ciutat que afavoreixi la cohesió social, els valors democràtics i la convivència.

1. **Declaració Universal dels Drets dels Infants (1959).**
2. **Convenció de les Nacions Unides (1989).**
3. **Carta de Ciutats Educadores (1990).**
4. **Declaració de compromís Carta d'Alborg+10 (Ple 10 febrer 2005).**
5. **Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans de la Ciutat (1999).**
6. **Adhesió a la Campanya Europea de Ciutats i Pobles per a la Sostenibilitat i la Integració.**
7. **Ordenança municipal de civisme i convivència ciutadana:**

Justificació jurídica

L'article 25.1 de la Llei 7/1985, de bases del règim local, i l'article 66.1 del Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, estableix que el municipi, pot promoure tota mena d'activitats i prestar tots els serveis públics que contribueixin a satisfer les necessitats i les aspiracions de la comunitat de veïns. Així mateix, els ens locals també tenen competències en l'àmbit de la cohesió social, entre altres àmbits, segons preveu l'apartat 2 del mateix article 66.

Els instruments vigents de les corporacions locals, en relació a la cohesió social, s'orienten a la igualtat d'oportunitats, la promoció social de col·lectius amb dificultats, també la participació de la ciutadania en els processos de deliberació pública.

Ordenança municipal de civisme i convivència ciutadana.

Article 9. Rebuig de la violència i suport a iniciatives de resolució de conflictes ciutadans.

3. L'Ajuntament facilitarà i donarà suport a totes les iniciatives que condueixin al debat, a l'intercanvi d'opinions i a la resolució democràtica dels conflictes ciutadans, sense perjudici del recurs a la jurisdicció competent perquè, en darrer terme, adopti una resolució.

Article 40. Solució extrajudicial de conflictes

Els òrgans i serveis municipals resten facultats per a la implantació, dins l'àmbit de les seves competències, de mecanismes públics de solució de conflictes mitjançant la conciliació, la transacció, la mediació o l'arbitratge, que en cap cas no podran donar lloc a solucions contràries a l'ordenament jurídic.

Article 49. Prestacions substitutòries

1. Les infraccions lleus a aquesta ordenança poden tenir com a mesura alternativa o substitutòria de la multa la participació en activitats formatives i de reeducació en els valors cívics o, quan els autors o les autores tinguin edat laboral, la realització de treballs de reparació o de prestacions socials a favor de la comunitat. Atès el seu valor educatiu, les prestacions substitutòries seran promogudes quan els autors de les infraccions siguin menors d'edat.

2. Resten excloses de la possibilitat establerta al paràgraf anterior:

Les persones que hagin reincidit en la comissió d'una mateixa infracció.

Les que s'hagin acollit a aquesta fórmula substitutòria durant els dos anys anteriors.

Les persones que hagin obstruït o obstaculitzat l'actuació municipal durant la instrucció del procediment sancionador.

3. Per tal que la mesura alternativa tingui un caràcter plenament educatiu, ha d'ajustar-se als principis següents:

Ser acceptada voluntàriament i formalment per la persona infractora.

Ser adequada a les característiques i aptituds de la persona infractora.

Ser significativa i coherent amb la infracció comesa.

Anar dirigida a adquirir consciència o a la reparació dels danys causats.

Facilitar a la persona infractora la comprensió que l'activitat realitzada és útil i necessària per a la comunitat o per si mateixa.

El temps transcorregut des de la comissió de la infracció i fins a l'aplicació de la mesura correctora ha de ser el més curt possible.

g) Cal concretar prèviament l'abast de l'activitat (nombre d'hores o extensió).

4. La durada màxima de l'activitat alternativa a la sanció econòmica és de trenta hores.

5. En incoar l'expedient s'hi ha de fer constar la possibilitat d'acollir-se a aquesta alternativa.

6. Si la persona infractora no realitza positivament les activitats alternatives establertes haurà de fer efectiu el pagament de la multa.

7. L'organització del sistema de prestació alternativa, així com el catàleg de les mesures substitutòries de les sancions per les infraccions a aquesta ordenança seran regulats mitjançant una instrucció general que aprovarà el Ple.
(pàg. 33-34).

L'aplicació de l'Ordenança municipal de civisme i convivència ciutadana recull el compromís municipal i ciutadà d'incorporar, dins l'ordenament municipal, els mecanismes de garantia que estableix La Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans, així com establir, mitjançant el Servei de Mediació Ciutadana, espais de diàleg on donar sortida als conflictes de relació personal i veïnal, i introduir mecanismes de resolució de conflictes amb la implicació i la participació ciutadanes.

La metodologia emprada per a l'elaboració del Pla de civisme i l'Ordenança municipal de civisme i convivència ciutadana, ha estat un treball transversal en l'àmbit de tot l'Ajuntament i ha comptat amb la implicació de la ciutadania de tot el municipi.

La definició de les propostes d'acció ha estat precedida per un procés municipal en què han participat els polític/ques i tècnics/ques de les diferents àrees i serveis de l'Ajuntament

amb els quals s'han consensuat i definit els objectius generals, els eixos d'actuació i els àmbits de responsabilitat. I també amb el procés participatiu dirigit a entitats locals i a la ciutadania en general en el qual la ciutadania ens va fer arribar 679 propostes que queden recollides i ordenades en el Pla de civisme que va aprovar el Ple del 19 de març de 2007.

La proposta del Programa de mesures alternatives educatives recull aquesta sensibilitat, voluntat i prioritat per desenvolupar un nou servei a favor de la convivència, de la cohesió social i de la integració dels individus i els grups en pla d'igualtat i així afavorir la comprensió del paper de l'Administració local en la gestió de la col·lectivitat.

JUSTIFICACIÓ SOCIAL

L'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat ha manifestat, a través de les seves polítiques locals, el seu compromís per treballar i oferir respostes als nous reptes i demandes socials. L'acció es proposa establint noves formes i estratègies de resolució de conflictes d'una manera participativa i compromesa amb els drets i els deures de tots els ciutadans, alhora que es fomenta la cultura de la pau.

El programa d'acció Mesura alternativa educativa a la sanció administrativa, a través del Servei de Mediació Ciutadana i coordinadament amb les diferents àrees, serveis i agents socials del municipi ofereix al ciutadà un espai imparcial que reforça la responsabilitat social i possibilita mesures correctores de les conductes contràries a les normes de convivència.

Des del punt de vista de la ciutadania, es produeix una aproximació a la sanció introduint un principi reparador i conciliador per a qui altera els drets dels ciutadans i les ciutadanes i uns mecanismes de resolució de conflictes mitjançant la mediació, en aquest cas entesa com a instrument de la reparació del dany causat a les persones i a les relacions, i situar els infractors i les víctimes en el centre de la solució del conflicte d'una manera educativa i preventiva.

La finalitat última del projecte, és promoure la convivència pacífica i preveure futures accions incíviques i conflictives.

Des del punt de vista professional, la mediació i la proposta del programa d'acció Mesura alternativa educativa a la sanció administrativa, estableix un equip de professionals treballant en xarxa que integren gestions, que facilitaran una major eficàcia i eficiència de l'Ajuntament.

El programa ofereix als ciutadans, especialment als joves, un espai preventiu i educatiu.

L'educació és entesa com a procés d'evolució personal, on el Servei de Mediació Ciutadana posa les eines perquè això sigui possible, i el jove posa la reflexió, el diàleg, l'anàlisi i l'actitud òptima. Un treball preventiu i d'alternativa de futur.

Des d'un punt de vista individual és convenient posar l'accent en tots els aspectes preventius i de promoció personal individualitzada. El servei ofereix acompanyament per avançar en el projecte vital, amb els aspectes relacionals que s'enforteixin amb l'acceptació de la norma social i la interacció en la comunitat. Aquesta dinàmica de funcionament fa que el jove, d'una banda, descobreixi i interioritzi habilitats socials noves, i de l'altra, adquireixi els valors cívics i entengui la funció de la norma o límit respectant els drets i garanties.

Aquesta proposta té com a principi entendre la persona, especialment el menor com a subjecte amb capacitats i recursos per afrontar la responsabilitat dels propis actes, i oferir-li confiança i oportunitat.

OBJECTIUS

- Establir accions respecte a la mesura alternativa educativa a la sanció administrativa.
- Posar a l'abast dels ciutadans, especialment els menors d'edat, els recursos i serveis (Ajuntament i entitats) per poder realitzar treball social com a reparació a la denúncia del comportament incívic.

- **Treballar la responsabilització de la falta comesa i dels danys causats. Afavorir l'acceptació a la norma col·lectiva i propiciar hàbits socials bàsics de relació especialment el deure com a ciutadà de respecte mutu i valoració ètica i moral del que és col·lectiu.**
- **Educar i transmetre, des de l'acció reparadora, els valors que fan possible la vida en societat, especialment el respecte als drets i les llibertats que han de regir la convivència democràtica.**
- **Facilitar mitjançant l'acció reparadora l'adquisició d'altres coneixements i visions més plurals que ajudin a madurar i a integrar una dimensió social i comunitària.**

OBJECTIUS ESPECÍFICS

Els objectius que aquest programa persegueix van en funció de les parts implicades:

- **Quant a l'Administració:**

Potenciar la diversificació de les mesures sancionadores.

Afavorir la individualització de les respostes.

Incorporar elements per a la reparació a la comunitat i/o a les víctimes, fórmules restauradores de la convivència malmesa.

- **Quant a l'infractor:**

Responsabilitzar-se dels seus actes i del danys o perjudicis causats.

Participar de forma activa en el procés de resolució del conflicte que ha ocasionat a través del diàleg.

Proposar actuacions reparadores concretes que permetin donar a la víctima senyals de respecte, canvi i compromís.

Sentir-se satisfet per la reparació realitzada.

Percebre una resposta clara, curta, concreta i tangible.

Comprendre la resposta a la infracció comesa.

- **Quant a la víctima:**

Incorporar la víctima com a element actiu a considerar en les respostes que es donen davant les conseqüències de la infracció i que l'afecten en un primer pla.

Reconèixer i comprendre el seu paper, rebre senyals de respecte per part de l'infractor.

Percebre que és tinguda en compte i que és posada en el primer lloc quant a la reparació del dany que ha patit.

Ser reparada i sentir-se satisfeta per la reparació.

Conèixer la realitat de l'infractor i de les seves circumstàncies.

- **Quant a la ciutadania i/o la comunitat:**

Impulsar la seva participació corresponsable i el seu compromís en les actuacions cíviques o activitats reparadores. Implicar-la en les respostes educatives a les transgressions.

Millorar la seva percepció i informació al voltant de la convivència ciutadana, i de les diverses actuacions que es realitzen.

Adquirir una visió més objectiva sobre l'infractor.

JUSTIFICACIÓ ORGANITZATIVA

L'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat, des de fa uns anys, ha impulsat i portat a la pràctica un model organitzatiu de treball transversal, que afavoreix xarxes de treball cooperatiu.

El projecte d'acció Mesura alternativa educativa a la sanció administrativa a partir del Pla de civisme, i coordinadament amb les diferents àrees, serveis (molt especialment amb el Servei Local de Seguretat) i agents socials del municipi, proposa un treball en xarxa des d'una òptica d'actuacions de caire integral.

El servei es gestionarà de forma directa per part de l'Ajuntament. Aquesta gestió directa comporta que, d'acord amb el que preveu l'article 252 del text refós de la Llei municipal i de regim local de Catalunya i l'article 190 del Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals,

l'Ajuntament de Sant Boi assumeix i centralitza el servei i exerceix de forma exclusiva les potestats de direcció i control.

Aquest servei ha quedat inclòs com una nova línia d'actuació dins la modalitat de Pla integral de convivència en tot l'àmbit municipal dins del Servei Municipal de Mediació Ciutadana, i ofereix servei gratuït a tots els ciutadans, especialment als joves de Sant Boi de Llobregat que sol·licitin la possibilitat de substituir la sanció econòmica proposada per la prestació de serveis alternatius en benefici de finalitats públiques o socials.

El seguiment i l'avaluació del programa d'acció Mesura alternativa educativa a la sanció administrativa es portarà a terme amb col·laboració de la Diputació de Barcelona (Servei de Polítiques de Diversitat i Ciutadania) i a través de la Comissió Tècnica (Reglament del servei públic municipal de mediació ciutadana) formada pels responsables dels serveis i programes següents:

- Pla de civisme**
- Síndic de Greuges**
- Responsable de la Carta de Drets Humans a la ciutat**
- Servei Local de Seguretat**
- PMT nova ciutadania**
- PMT prevenció drogodepències**
- Àrea de Medi Ambient i Entorn Natural**
- Projecte educatiu de ciutat**
- Atenció Social Comunitària i Benestar**

I puntualment els diferents responsables d'altres serveis i programes en funció de les demandes i les necessitats.

CIRCUIT OPERATIU EXTERN I INTERN

En aquest punt es detallen les fases i les actuacions dels professionals, que es duen a terme des del moment en què l'infractor, especialment en els joves menors d'edat, cometen una infracció lleu a l'Ordenança municipal de civisme i convivència ciutadana.

- **Policia Municipal detecta una possible infracció a l'Ordenança municipal de civisme i convivència ciutadana i emet la denúncia.**
- **Administració de Seguretat Ciutadana elabora la proposta conjunta d'incoació d'expedient, després de l'acord previ d'acceptació de la mesura alternativa educativa.**
- **Administració de Benestar i Ciutadania rep l'expedient de sol·licitud de MAESA i recull la demanda si compleix el requisits. En fa la derivació al responsable del Pla de Civisme que proposa l'acceptació voluntària al demandant en una actitud proactiva i de promoció de l'acolliment d'aquestes mesures.**
- **El Servei Municipal de Mediació Ciutadana inicia la realització de l'activitat mitjançant tècniques mediadores i establir el diagnòstic, la viabilitat i la proposta de treball individualitzada. Si es considera necessari en farà la derivació als diferents serveis i recursos que s'estableixin com a entitats col·laboradores.**
- **Benestar i Ciutadania, a través del tècnic/a responsable del Pla de civisme, validarà l'informe de valoració de tot el procés i en farà la devolució a Seguretat Ciutadana per al tancament de l'expedient.**

DIAGRAMA DE FLUX:

